

Zitting 1976–1977

14 474

Overeenkomst tot instelling van het Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling; Rome, 13 juni 1976 (Trb. 1977, 55)

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 29 april 1977. De wens dat deze Overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 29 mei 1977.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 27 april 1977

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse en de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 13 juni 1976 te Rome tot stand gekomen Overeenkomst tot instelling van het Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling (Trb. 1977, 55).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

TOELICHTENDE NOTA

Korte samenvatting

De doelstelling van het Internationaal Fonds voor Agrarische Ontwikkeling (IFAD) is het aantrekken van extra middelen en het ter beschikking stellen daarvan aan ontwikkelingslanden leden van het fonds, ten behoeve van de landbouw. Het onmiddellijke oogmerk is een bijdrage te leveren aan de verhoging van de voedselproductie in landen van de Derde Wereld, waarbij het fonds zijn activiteiten zal richten op de armste landen en op de armste bevolkingsgroepen in andere ontwikkelingslanden. De middelen zullen ter beschikking komen in de vorm van leningen op zachte voorwaarden en als giften.

Het fonds is gebaseerd op een unieke tripartite samenwerking tussen twee donorlandengroepen, te weten de lidstaten van het «Development Assistance Committee» (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de ledenlanden van de Organisatie van Olie Exporterende landen (OPEC) enerzijds en de groep ontvangende ontwikkelingslanden anderzijds.

Door de DAC-landen wordt aan het fonds een bedrag van ca. 567 mln. dollar en door de OPEC-landen een bedrag van 435,5 mln. dollar bijgedragen, terwijl daarnaast door de groep ontvangende ontwikkelingslanden nog een bedrag van ca. 9,5 mln. dollar is toegezegd. De bedragen zijn toegezegd voor een periode van drie jaar. Het ligt in de bedoeling dat daarna opnieuw een beroep zal worden gedaan op de donors voor een aanvulling van de middelen van het fonds.

De tekst van de Overeenkomst tot oprichting van IFAD werd in juni 1976 geparafeerd door gevolmachtigde vertegenwoordigers van 20 DAC-landen (Categorie I), 12 OPEC-landen (Categorie II) en 59 ontwikkelingslanden (Categorie III). De Overeenkomst, die op 20 december 1976 voor ondertekening werd opengesteld, zal in werking treden, zodra deze is geratificeerd door ten minste 6 landen van Categorie I, 6 landen van Categorie II en 24 landen van Categorie III, die te zamen een bedrag van ten minste 750 mln. dollar hebben toegezegd. De oprichting van dit fonds met een kapitaal van meer dan 1 mld. dollar is te beschouwen als een van de belangrijkste resultaten van de Wereldvoedselconferentie, welke in 1974 te Rome werd gehouden.

Achtergrond van de totstandkoming van het Fonds

Tijdens de Wereldvoedselconferentie in 1974 bestond algehele overeenstemming over de dringende noodzaak een oplossing te zoeken voor de nijpende wereldvoedselsituatie en met name over de urgentie de voedselproductie in ontwikkelingslanden te verhogen. Deze was sterk achtergebleven bij de doelstelling van het Tweede Ontwikkelingsdecennium nl. een gemiddelde jaarlijkse toename van 4%. De conclusie van de Wereldvoedselconferentie, dat de buitenlandse hulp voor de landbouw in ontwikkelingslanden zou moeten worden verhoogd van het huidige niveau van 1500 mln. dollar tot ongeveer 5000 mln. dollar in 1980, werd dan ook algemeen onderschreven. Dit leidde tot de aanvaarding van de door de OPEC-landen ingediende en door het Koninkrijk en Australië als enige westerse landen, medeondertekende resolutie (XIII), waarbij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties werd verzocht een conferentie bijeen te roepen van landen geïnteresseerd in de oprichting van een fonds, dat tot doel zou hebben «to finance agricultural development, primarily for foodproduction in developing countries». De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties onderschreef Resolutie XIII van de Wereldvoedselconferentie door middel van haar Resolutie 3348 (XXIX) van 17 december 1974.

Aan het initiatief van de olie-exporterende landen tot de oprichting van het fonds lagen verschillende motieven ten grondslag. Een daarvan was de wens van ontwikkelingslanden, in het bijzonder van diegenen, die door de

oliecrisis het zwaarst getroffen waren en het sterkst de gevolgen van de wereldinflatie ondervonden, om van de zijde van de olieproducerende ontwikkelingslanden een compensatie te ontvangen voor de ten gevolge van de gestegen olieprijs toegenomen betalingsbalanstekorten. Ook speelden de grote overschotten op de betalingsbalans van de olieproducerende landen, waarvoor een bestemming moest worden gevonden, een rol. Ten slotte was een belangrijke factor bij het initiatief van de OPEC-landen, de wens een ontwikkelingsfonds te creëren, op het beleid waarvan zij meer invloed zouden kunnen uitoefenen, dan het geval was bij de bestaande internationale financieringsinstellingen zoals de Wereldbank, IDA, Internationaal Monetair Fonds, e.d., waar immers de invloed van de westerse landen overheersend is.

Ter uitvoering van de twee bovengenoemde resoluties vond de eerste vergadering van geïnteresseerde landen plaats in Genève op 5 en 6 mei 1975. De bijeenkomst werd geopend door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, dr. Kurt Waldheim. Ofschoon in Genève een 60-tal landen waren vertegenwoordigd, waaronder 16 DAC-landen, 10 OPEC-landen en een 35 à 40-tal Oosteuropese landen en ontwikkelingslanden, en de oprichting van het fonds alom werd toegejuicht, bestond er aanvankelijk, vooral bij enkele potentiële grotere donorlanden, enige aarzeling om aan dit fonds substantiële bijdragen te leveren. *Onder meer de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk en Italië stelden zich aanvankelijk gereserveerd op.* De aanwezige Oosteuropese landen hielden zich geheel afzijdig. Niettemin concludeerde de conferentie, dat het fonds levensvatbaar was. De door Saoedi-Arabië voorgestelde doelstelling van een kapitaal van 1 mld. «Special Drawing Rights» (1 SDR = ca. \$ 1,20) werd algemeen aanvaardbaar geacht.

Ook nadien hebben de Oosteuropese landen op generlei wijze belangstelling getoond voor deelname als lid aan IFAD aan de donorzijde (Roemenië en Joegoslavië zijn lid in de categorie van ontwikkelingslanden). Zulks is in overeenstemming met de traditionele gedragslijn die door de betrokken landen steeds is gevolgd, welke inhoudt dat men vooral langs bilaterale weg tot samenwerkingsverbanden met ontwikkelingslanden komt. Aan geen enkele multilaterale financieringsinstelling of ontwikkelingsfonds nemen dan ook Europese staatshandellanden deel, met uitzondering, wederom, van Joegoslavië en Roemenië. (Joegoslavië is lid van de Wereldbank en van IDA, Roemenië alleen van de Wereldbank). Ondergetekenden beschikken niet over aanwijzingen waaruit zou kunnen worden afgeleid, dat de Europese staatshandellanden overwegen met teregtijd wijziging te brengen in bovenvermeld gedragspatroon c.q. toe te treden tot multilaterale financieel-economische instellingen zoals IFAD.

Vervolgens vonden in oktober 1975 en in januari 1976 nog een tweetal conferenties van geïnteresseerde landen plaats in Rome, waar de conceptie van het fonds verder vorm kreeg.

Gezien het grote belang dat de Regering hechtte aan de totstandkoming van het fonds, hetgeen reeds was gebleken uit de mede-indiening van Resolutie XIII van de Wereldvoedselconferentie en vervolgens uit de actieve rol, die het Koninkrijk bij de diverse voorbereidende conferenties en tussentijdse werkgroepen speelde, besloot zij – onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring – een substantiële bijdrage (100 mln. gulden) aan het fonds toe te zeggen.

Ofschoon de aanvankelijke doelstelling van het kapitaal van het fonds, 1 mld. SDR's, gehandhaafd bleef, werd er bij de opstelling van de tekst van de overeenkomst van uitgegaan dat een minimum bedrag van 1 mld. dollar diende te zijn toegezegd, alvorens de overeenkomst voor ondertekening zou worden opengesteld.

Bij de derde conferentie van geïnteresseerde landen in januari 1976 hebben weliswaar een groot aantal landen formele toezeggingen gedaan met betrekking tot hun bijdrage aan het fonds, doch verscheidene hunner hebben daaraan voorwaarden verbonden ten aanzien van de verhouding tussen de omvang van de bijdragen van respectievelijk de OPEC-landen en de

DAC-landen en ten aanzien van het al dan niet bereiken van het doelbedrag van 1 mld. Dollar. Enerzijds verbond de eerstgenoemde groep aan haar bijdrage, te weten 400 mln. afkomstig uit het kort na de oliecrisis ten behoeve van ontwikkelingslanden opgerichte OPEC Special Fund, de eis dat de landen van Categorie I tenminste 600 mln. dollar zouden bijdragen. Anderzijds stelden sommige DAC-landen, waaronder de Verenigde Staten, hun bijdragen afhankelijk van een evenredige lastenverdeling tussen de rijke landen en de olie-exporterende landen, naast de voorwaarde dat het doelbedrag van 1 mld. dollar bereikt moest worden, wilden de toegezegde bijdragen onverkort gehandhaafd blijven. Onder «evenredige lastenverdeling» werd verstaan, dat de bijdragen van de Categorieën I en II zo niet geheel dan toch ongeveer gelijkwaardig dienden te zijn. Terwijl voor landen als de Bondsrepubliek Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Japan en enkele anderen de beslissing over het al dan niet handhaven van deze voorwaarde met betrekking tot hun toezeggingen bij de respectieve regeringen berustte, lag voor de Verenigde Staten deze voorwaarde verankerd in de wet, waarbij hun bijdrage (200 mln. dollar) voor IFAD was gereserveerd.

De Regering heeft zich vanaf den beginne op het standpunt gesteld dat aan de Nederlandse bijdrage geen voorwaarden zouden worden verbonden, noch ten aanzien van een evenredige lastenverdeling tussen de Categorieën I en II, noch ten aanzien van het bereiken van het doelbedrag. Zij was van oordeel dat ook indien de bijdrage van de OPEC-landen beperkt zou blijven tot 40% van het totaal zoals deze voorstelden, zulks toch als een relatief grote inspanning van die landen moest worden beschouwd. Ofschoon na informele onderhandelingen in de loop van 1976 een verdeelsleutel van 450/550 aanvaardbaar leek zowel voor de Categorie I landen, die het bovenaangehaalde voorbehoud hadden gemaakt, als voor de OPEC-landen, bleek het overbruggen van het verschil tussen de toegezegde bedragen en het doelbedrag (50 à 60 mln. dollar) voor beide groepen van donorlanden nog grote bezwaren op te leveren.

Medio juni 1976 werd een conferentie van gevolmachtigde regeringsvertegenwoordigers bijeengeroepen in Rome, met het doel overeenstemming te bereiken over de tekst van de overeenkomst en de definitieve en onvoorwaardelijke toezeggingen voor het beginkapitaal van het fonds. De verwachting was, dat de overeenkomst aan het einde der conferentie of in ieder geval spoedig daarna voor ondertekening zou kunnen worden opengesteld. De tekst van de overeenkomst werd aanvaard doch het bleek niet mogelijk voor de desbetreffende landen de clausules verbonden aan de toegezegde bijdragen aan het fonds te laten vallen.

Op deze conferentie van juni 1976 werd een voorbereidende commissie gekozen, waaraan de opdracht werd verleend om met het interim-Secretariaat alle noodzakelijke voorbereidingen te treffen voor het in werking treden van het fonds totdat – na ondertekening van de overeenkomst en ratificatie door het vereiste aantal landen – de eerste Raad van Bestuur en Raad van Bewindvoerders deze taak zou kunnen overnemen. In deze voorbereidende commissie, bestaande uit 25 leden van ieder der drie categorieën, werd het Koninkrijk voor Categorie I verkozen naast Canada, de Bondsrepubliek Duitsland, Japan, Verenigde Staten en Zweden. De kandidatuur van het Koninkrijk voor deze verkiezing werd gesteund door België, Ierland, Luxemburg en Zwitserland.

Het laat zich aanzien, dat dezelfde groep landen het Koninkrijk zal blijven steunen bij de verkiezingen voor de Raad van Bewindvoerders, welke ten tijde van de eerste bijeenkomst van de Raad van Bestuur zullen plaatsvinden. Als lid van de Voorbereidende Commissie heeft het Koninkrijk bij de bijeenkomsten welke eind september en medio december 1976 in Rome plaatsvonden actief kunnen deelnemen om IFAD gestalte te geven.

Nadat in september 1976 Iran een extra bijdrage van 20 mln. dollar en enkele andere landen eveneens additionele bijdragen ter beschikking hadden gesteld en het verschil tot slechts 31 mln. dollar was teruggebracht, nam het Koninkrijk het initiatief om de laatste belemmering voor het tot stand komen

van IFAD uit de weg te ruimen. Op voorstel van het Koninkrijk werden door tussenkomst van DAC-voorzitter Maurice Williams, vijf landen van Categorie I (Nederland, Zweden, Canada, de Bondsrepubliek Duitsland en Japan) bereid gevonden ieder 3 mln. dollar extra toe te zeggen, mits van OPEC-zijde eveneens een additioneel bedrag zou worden toegezegd. Door een extra bijdrage van Venezuela, die daartoe 10 mln. dollar terugtrok uit het Special Fund van de Verenigde Naties, en nog een additionele toezegging van Saoedi-Arabië van 5,5 mln. dollar, welke beide laatste bedragen ter beschikking werden gesteld via het OPEC Special Fund, kon uiteindelijk het verschil worden overbrugd. De op 20 december 1976 door Secretaris-Generaal Waldheim voor ondertekening op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties opengestelde overeenkomst werd voor het Koninkrijk ondertekend op 4 februari 1977.

Uitleenbeleid en criteria

Tijdens de laatste zitting van de Voorbereidende Commissie in Rome, medio december 1976 is uitvoerig aandacht besteed aan het opstellen van een ontwerp-richtlijn voor het uitleenbeleid van het fonds. Op basis van de daar gevoerde discussie wordt door een werkgroep van negen experts (drie uit ieder der drie categorieën) thans een document voorbereid dat – mits aanvaard door de eerste Raad van Bestuur – zal dienen als richtlijn voor het uitleenbeleid van het fonds. Er wordt naar gestreefd dat in het desbetreffende document indicaties voor het beleid zullen worden opgenomen die evenwel aan de leiding van het fonds de nodige flexibiliteit laten. Er bestond overeenstemming over, dat de middelen voor een zo groot mogelijk gedeelte in de vorm van zeer zachte leningen en als giften ter beschikking moesten worden gesteld en dat hierbij in het bijzonder de plattelandsbevolking in de armste leden-landen de aandacht moet krijgen. Voorts zullen niet alleen de merites van een bepaald project in de beoordeling worden betrokken, maar ook de totaliteit van het sociaal-economische beleid van de Regering van het betreffende ontwikkelingsland in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkeling van de arme plattelandsbevolking. De eerder genoemde richtlijn zal tevens criteria moeten aangeven met betrekking tot de mate van armoede in een bepaald ontwikkelingsland om voor steunverlening uit dit fonds in aanmerking te komen.

Zetel en voorzitterschap

Als voorlopige zetel van IFAD is gekozen voor Rome. Terwijl Italië steun zoekt voor Rome als definitieve zetel van IFAD, is Iran een campagne begonnen om het fonds in Teheran te doen vestigen. De eerste Raad van Bestuur zal zich met 2/3 meerderheid moeten uitspreken over de definitieve vestigingsplaats van de organisatie. De Regering heeft nog geen definitief standpunt bepaald; om diverse praktische redenen (onder meer het belang van een nauwe relatie met de FAO) gaat vooralsnog de voorkeur uit naar Rome als plaats van vestiging van IFAD. Een overweging bij de keuze van de zetel kan voorts zijn de vraag, wie het voorzitterschap van het fonds zal vervullen. Het laat zich aanzien, dat het voorzitterschap zal worden vervuld door een kandidaat uit de groep OPEC-landen. Het is zeer twijfelachtig of het voor de IFAD-leden van Categorie I en III aanvaardbaar zal zijn, dat zowel de zetel als het voorzitterschap aan Categorie II toevallen.

IFAD en de Europese Gemeenschap

De tekst van de overeenkomst opent onder artikel 3 sectie 1b de mogelijkheid voor de Europese Gemeenschap om lid te worden van het fonds. Aangezien de EEG-lid-staten evenwel geen overeenstemming konden bereiken over het beginsel van de toetreding van de Gemeenschap tot het fonds, waartoe de lid-staten hun nationale bijdrage geheel of gedeeltelijk zouden moeten doen opgaan in de Gemeenschapsbijdrage, is de Gemeenschap

geen «original member» in de zin van de overeenkomst geworden. Enkele EEG-lid-staten waren niet bereid hun nationale bijdrage in te brengen in een communautaire bijdrage. Wel zou de Gemeenschap eventueel in een later stadium nog lid kunnen worden van IFAD. Voorts bieden de ontwerpstatuten van de Raad van Bestuur de Gemeenschap de mogelijkheid om als waarnemer te worden toegelaten tot de zittingen van deze Raad.

IFAD en de Verenigde Naties

Bij de voorbereidingen voor de tweede bijeenkomst van geïnteresseerde landen en gedurende deze bijeenkomst in oktober 1975 heeft een uitvoerige discussie plaatsgevonden over de verhouding van het fonds tot de Verenigde Naties.

Het Koninkrijk heeft zich daarbij steeds op het standpunt gesteld, dat voor IFAD de status van orgaan van de Verenigde Naties de voorkeur zou verdienen boven die van gespecialiseerde organisatie. Uitgangspunt was daarbij, naast de bekende Nederlandse zienswijze ten aanzien van de herstructurering van het VN-systeem, dat de grotere mate van autonomie, die de gespecialiseerde organisaties kenmerken het gevaar met zich brengt van een duplicatie met het werkkterrein van de FAO en de vereiste samenwerking met de Verenigde Naties, FAO en Wereldbank zou bemoeilijken. Voorts werd gevreesd, dat indien voor de vorm van gespecialiseerde organisatie werd gekozen, de start van het fonds zou worden vertraagd (een orgaan kan worden opgericht bij resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, terwijl voor de oprichting van een gespecialiseerde organisatie een internationale overeenkomst noodzakelijk is, zie VN-Handvest Art. 57). De meerderheid van de leden van IFAD met name de OPEC-landen en de meeste landen van Categorie I en III gaven echter blijk van hun voorkeur voor de status van gespecialiseerde organisatie. Artikel 8 van de overeenkomst werd dan ook in die zin geredigeerd.

Voornaamste bepalingen van de overeenkomst

Naast het voorgaande verdienen nog de volgende bepalingen de aandacht.

Lidmaatschap

Alle staten die lid zijn van de Verenigde Naties, enige Gespecialiseerde Organisatie of de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, alsmede groeperingen van Staten, kunnen lid worden van het fonds. Onder deze laatste bepaling kan ook de Europese Gemeenschap toetreden (Art. 3). Ingevolge Art. 9 van de overeenkomst kan een IFAD lid-staat bij een met 3/4 meerderheid van het totaal aantal stemmen genomen besluit van de Raad van Bestuur worden geschorst. Na verloop van één jaar volgt dan automatisch het verlies van lidmaatschap, tenzij de Raad van Bestuur met dezelfde meerderheid van stemmen anders beslist.

Bijdragen

Leden-landen kunnen geen voorwaarden verbinden aan bijdragen aan het fonds. bijdragen dienen in vrij inwisselbare valuta te worden voldaan. Een uitzondering hierop kan worden gemaakt voor landen van Categorie III (Art. 4. lid 5)

Raad van Bestuur

In de Raad van Bestuur is ieder Lid vertegenwoordigd door een Gouverneur en een Plaatsvervangend Gouverneur. In dit hoogste bestuursorgaan van het fonds bezit elk der drie Categoriëen (DAC-landen OPEC-landen en

ontwikkelingslanden) 600 stemmen. De verdeling dezer stemmen binnen de Categorieën is voor ieder verschillend. Voor Categorie I geldt, dat 17,5% van de stemmen (dus 105) gelijkelijk wordt verdeeld onder de (momenteel twintig) landen van deze groep. De overige 82,5% wordt verdeeld naar evenredigheid van de grootte van de bijdragen. Binnen Categorie II geldt hetzelfde beginsel, doch de percentages zijn daar respectievelijk 25% en 75%. In Categorie III zijn de 600 stemmen gelijkelijk over alle landen in die groep verdeeld. Besluitvorming in de Raad van Bestuur geschiedt met eenvoudige meerderheid van het totale aantal stemmen. De Raad kiest een voorzitter voor de periode van twee jaar. (Art. 6, leden 2, 3 en 4).

De Raad van Bestuur van IFAD zal, evenals dit bestuurscollege bij andere internationale organisaties, bestaan uit de verantwoordelijke ministers van de desbetreffende leden-landen. Het college, dat in de regel slechts éénmaal per jaar bijeen zal komen, kan ingevolge artikel 6, sectie 2 zijn bevoegdheden, met uitzondering van de zes belangrijkste, genoemd in dezelfde sectie, aan de Raad van Bewindvoerders delegeren. Het is te verwachten, dat dit op grond van praktische overwegingen, evenals bij de Wereldbank en het Internationale Monetaire Fonds, in ruime mate zal geschieden. Dit betekent echter niet, dat de individuele leden van de Raad van Bestuur praktisch niet betrokken zouden zijn bij de dagelijkse gang van zaken bij het fonds. Immers, de Bewindvoerder, die zijn land of een groep landen vertegenwoordigt en die in de regel een ambtenaar van zijn land zal zijn, ontvangt zijn aanwijzingen van of namens de bewindsman, die lid van de Raad van Bestuur is. Daardoor kan het lid van de Raad van Bestuur – ondanks de delegatie van bevoegdheden van dit college aan de Raad van Bewindvoerders – onmiddellijk invloed uitoefenen op het handelen van de desbetreffende Bewindvoerder.

Raad van Bewindvoerders

Deze Raad, bestaande uit 18 Bewindvoerders en 18 Plaatsvervangende Bewindvoerders, (steeds zes van ieder der drie Categorieën) wordt gekozen door de Raad van Bestuur voor een periode van drie jaar. De 1800 stemmen, waarover de Raad van Bewindvoerders beschikt, worden gelijkelijk onder de drie Categorieën verdeeld. Bij Categorieën I en II brengt de Bewindvoerder de stemmen uit van de kiesgroep, die hij vertegenwoordigt. Bij Categorie III heeft ieder der zes Bewindvoerders 100 stemmen. Behoudens uitzonderingen worden in de Raad van Bewindvoerders beslissingen genomen met 3/5 meerderheid van de uitgebrachte stemmen mits deze meerderheid groter is dan de helft van het totaal aantal stemmen in deze Raad (Art. 6, leden 5 en 6).

President van het fonds

De president van het fonds wordt voor drie jaar gekozen door de Raad van Bestuur met 2/3 meerderheid. Hij is tevens voorzitter van de Raad van Bewindvoerders (Art. 6, leden 7 en 8).

Financiering

Het fonds verleent financieringsfaciliteiten slechts aan leden-ontwikkelingslanden of aan intergouvernementele organisaties waarin deze leden participeren. Als regel zal niet meer dan 1/8 gedeelte van de in een bepaald jaar gecommitteerde fondsen uit giften mogen bestaan. Een groot deel van de uit te lenen middelen zal worden verstrekt op zeer zachte voorwaarden (Art. 7 leden 1(b) en 2(b)).

Samenwerking met de Verenigde Naties en andere organisaties

Het fonds zal als gespecialiseerde organisatie overeenkomstig artikel 57 van het Handvest een samenwerkingsovereenkomst sluiten met de Verenig-

de Naties. Het fonds zal voorts nauw samenwerken met de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) en met andere organisaties in het VN-systeem, alsmede met andere organisaties en instellingen betrokken bij landbouwontwikkeling (Art. 8).

Wijzigingsbepalingen

Krachtens artikel 12, lid a, onder (i) en (ii), zullen wijzigingen van de Overeenkomst (behoudens wijzigingen betreffende de onder (ii) in de punten (A), (B), (C) en (D) genoemde gevallen) in werking treden drie maanden nadat zij door de Raad van Bestuur zijn aanvaard, tenzij de Raad anders zal aangeven. In het algemeen komen de wijzigingen dus tot stand, en treden zij in werking, door middel van een besluit van een (orgaan van een) volkenrechtelijke organisatie in de zin van artikel 67 van de Grondwet, en behoeven zij dus niet de goedkeuring van de Staten-Generaal. Wel zullen zij uiteraard, zoals gebruikelijk, ter kennis worden gebracht van de Staten-Generaal. Voor de inwerkingtreding van door de Raad van Bestuur aanvaarde wijzigingen betreffende de onder (ii) in de punten (A), (B), (C) en (D) bedoelde gevallen – te weten: het recht tot terugtrekking uit het fonds de stemmeerderheidsvereisten, de beperking van de aansprakelijkheid voorzien in artikel 3, lid 4, en de wijzigingsregeling – is schriftelijke aanvaarding door alle leden vereist. Met betrekking tot dit soort wijzigingen is dus artikel 60, lid 2, van de Grondwet van toepassing en de goedkeuring van de Staten-Generaal vereist. Wijzigingen van Schema II, Deel I, betreffende de stemverdeling in de Raad van Bestuur en de Raad van Bewindvoerders en de verkiezing van de leden van laatstgenoemde Raad komen, krachtens punt D van dat Schema, weer tot stand door middel van besluiten in de zin van artikel 67 van de Grondwet. Ook deze wijzigingen zullen dus geen goedkeuring behoeven maar wel ter kennis van de Staten-Generaal gebracht worden.

Inwerkingtreding

Het fonds treedt in werking, nadat tenminste 6 Leden van Categorie I, 6 Leden van Categorie II en 24 Leden van Categorie III, wier totale bijdragen aan het Fonds tenminste 750 mln. dollar bedragen instrument van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding hebben gedeponereerd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Werkingsfeer

Voor wat betreft het Koninkrijk zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

De Minister van Landbouw en Visserij,
A. P. J. M. M. van der Stee